

Uživatel Vysoká škola chemicko - technologická v Praze používala výplatní stroj Pitney - Bowes (model 5000 vyráběný ve Velké Británii).

Výplatní otisky připravily tři překvapení.

PRAHA 6

17. 4. 2. 1972 (poslední číslice data viditelně vyšší než ostatní - viz druhá zvětšená celistvost)

Uživatel měl sjednanou dohodu s poštovní správou o paušálním poštovním, přesto jednu zásilku vyplatil dvěma sazbami.

Zprvce měly v období - 4/72 - podobu poštovního výplatního stroje. U otisku chybělo označení uživatele. Uživatel a mechanik čekali na štoček označení, které se mělo umístit vlevo od denního razítka a které mělo mít v textu uvedeno podnikové PSČ 166 28. Tento otisk se může snadno zaměnit za otisk poštovní.

Jedná se výjimečnou zajímavost, která nebyla až tak běžná za dlouhou historii. Proto se dá celistvost s tímto otiskem označit jako "R".

Otisk má ještě jednu zvláštnost - dvoukruhové razítko bez můstků, které bylo pro stroje Pitney - Bowes typické.

Jelikož má zásada je sbírat celou řadu otisků u jendoho uživatele, objevil jsem i u celistvosti s datem 20. 4. 1978 stejnou anomálii - vyšší číslici "8" u data. Takže nejen u dvojky, ale i dalšího čísla.

Na tomto místě uvádím definice dvou pojmů, které se v souvislosti s poštovním výplatním otiskem postalia objevují stále více. Jde o "variantu výplatního otisku" a dále o "PSC ve výplatním otisku". Definice jsem zveřejnil ve své knize Výplatní otisky Příručka vydané samonákladem v Praze v roce 1991 - strany 123 a 129. Doba chtěla, aby sd lehce doplnily a upravily.

VARIANTA ČS. VÝPLATNÍHO OTISKU

Otisk příslušného typu či podtypu s odchylkou v některé jeho části, kterou bylo nutno provést z důvodu požadavku uživatele či pošty anebo obchodního zástupce příslušné soustavy. Důvodeme může být i úprava či oprava

některé části stabilní nebo pohyblivé části stroje po jeho poškození, zastarání či nutné úpravě. Viz Výplatní otisk, typ výplatního otisku, podtyp výplatního otisku.

POŠTOVNÍ SMĚROVACÍ ČÍSLO (PSC) V ČS. VÝPLATNÍM OTISKU

Ve výplatním otisku z území Československa se po zavedení PSČ v roce 1973 v čs. poštovním provozu postupně objevují tato čísla v denním razítku před názvem pošty (výjimečně jsou známy i případy nespávného umístění PSČ za názvem pošty nebo v dolní části denního razítka oddělené od názvu pošty případně asymetricky umístěné před názvem pošty).

Dalším místem ve výplatním otisku je označení oprávněného uživatele, kde se před domicilem umísťují PSČ. Jde o tzv. podniková PSČ přidělená jednotlivých subjektům. Jsou registrovány i chybná PSČ - tzv. chybotisky. PSČ v denním razítku a v označení se většinou odlišují, ale mohou být i stejná.

PSČ zavedená v roce 1973 nejsou prvními případy PSČ na našem území. První pokus byl učiněn ve výplatních otiscích na zabraných územích Sudet v letech 1944 a 1945. Šlo o tzv. Postleitzahlen (PLZ) umístěná v denním razítku pod horním můstkem denního razítka ve tvaru - dvě číslice/malé písmeno - např. 11a, to v případě doukruhových denních razítek s můstkem, u jednokruhových denních razítek se PLZ dostalo do dolní části kruhu - např. otisk fy. Schicht z Ústí n. L.). Uvést toto PSČ bylo zejména povinné u nových výplatních strojů. Dostalo se i do existujících strojů, i když ne do všech vyplácejících na zabraných územích. Stalo se tak z rozhodnutí Říšského ministerstva pošt č. 56 ze dne 6. 6. 1944. U starých strojů či dříve uvedených strojů do provozu tento případ vzhledem k historickým okolnostem nedošlo.

Autor definic, Ivan Leiš, Výplatní otisky Příručka, samonákladem, Praha 1991.